

Onderwerp Informatie vervolgproces uitvoering accommodatienota

Steller J.O. Wijbenga

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon (050) 367 61 46   Bijlage(n) 1

Ons kenmerk 4489755

Datum 21 juli 2014   Uw brief van

Uw kenmerk -

Geachte heer, mevrouw,

Met deze brief informeren wij u over het vervolg van de uitvoering van de accommodatienota Met de blik op de wijk.

In onze brief van 30 april jl. (4353777) hebben we u gemeld dat er drie businesscases zijn ontwikkeld door respectievelijk WerkPro, de Speeltuinentrale / BBOG en de drie multifunctionele centra De Wijert, het DOK en 't Vinkhuys. Deze hadden betrekking op de organisatie van het beheer van de sociaal culturele accommodaties in de stad. Geen van de modellen kon op een breed draagvlak rekenen

Om die reden hebben we twee adviseurs gevraagd om te verkennen of er een model haalbaar is dat wél voldoet aan de kaders van de accommodatienota én kan rekenen op de brede steun van de accommodatiebesturen. Hen werd ook gevraagd om in samenspraak met de indieners van de businesscases te komen tot een globaal stappenplan voor de overgangperiode.

In deze brief informeren wij u over de resultaten van deze verkenning en over het vervolgproces.

Rapportage en advies

De externe onderzoekers constateren in hun advies dat de besturen de nieuwe visie op het beheer en de gebiedsgerichte samenwerking en programmering onderschrijven. Men zou echter graag de tijd én de ruimte hebben om met elkaar én met de gemeente de uitvoering en dus ook het beheer te organiseren. Ook is er behoefte aan meer informatie over komende ontwikkelingen rond de drie decentralisaties en de gebiedsgerichte aanpak. Men verwacht dat die nieuwe kansen met zich meebrengen voor de exploitatie van hun accommodaties.

De gemeente zou dit proces op gang moeten brengen en daarvoor de kaders aangeven.

De onderzoekers stellen voor om tegemoet te komen aan de behoefte aan meer samenspraak en aan maatwerk per gebied. Uitgangspunten zijn:

- Er zijn negen gebieden.
- Samenwerking vanuit erkenning dat ieder een bijdrage levert.
- Eigenaarschap, zowel budget als zeggenschap, wordt teruggebracht naar het gebied.
- Invulling van het beheer wordt overgelaten aan het veld.
- Tijdens de ontwikkelperiode moet er duidelijkheid komen voor het huidige personeel.

Men adviseert om het vervolgproces langs deze lijnen verder vorm te geven, dus in elk van de negen gebieden. Door hier op korte termijn mee te beginnen kan een proces in gang gezet worden dat weliswaar meer tijd kost, maar ook rust brengt en een duurzaam resultaat heeft. Te denken valt aan gesprekken met andere organisaties in de wijken, verkenning van ontwikkelingen die gaan plaatsvinden en waar mogelijk benutten, bezien hoe op dit moment het beheer wordt ingezet én hoe dat straks moet, op basis van de gezamenlijke programmering. In de bijlage treft u het advies aan.

Vervolg

Wij hebben besloten dit advies op te volgen. Het biedt ons de kans om in lijn met het Coalitieakkoord uitvoering te geven aan een andere manier van samenwerken met de wijken, in dit geval de accommodatiebesturen en bewoners. Minder vanuit de regierol, meer in dialoog, als één van de partners in de wijk. Minder sturing op de uitkomst, maar maatwerk per gebied. Maar uiteraard wel binnen de inhoudelijke en financiële kaders van de accommodatienota.

Consequenties

Wanneer we hiervoor meer tijd ter beschikking stellen moet op korte termijn wel de continuïteit geregeld worden van de activiteiten in het seizoen 2014-2015.

De meeste maatregelen van de accommodatienota gaan op 1 januari a.s. in. Dan is niet alleen sprake van aangepaste budgetten en van de introductie van de nieuwe functie van programma-coördinatoren, maar dan zijn ook de ID-banen verdwenen en gaan de bezuinigingen doorwerken.

Daarom gaan we het volgende doen.

- We stellen twee verkenners aan die dit najaar het proces per gebied op gang brengen door een aantal gesprekken over de behoeften en wensen van de accommodaties, hoe men in gezamenlijkheid kan bouwen aan een programmering van en voor de wijk en het beheer daar op afstemt. In alle negen gebieden wordt zo de basis gelegd waarop men per gebied na 1 januari 2015 kan voortbouwen. Dit kan ook betekenen dat het beheer uiteindelijk per gebied anders geregeld wordt, evenals het werkgeverschap. Het proces om tot meer structurele afspraken te komen zal per gebied verschillend verlopen. Daarom willen we voor dit proces van co-creatie de tijd geven die men nodig acht, maar wel tot uiterlijk 1 januari 2016, zodat de daadwerkelijke invoering van nieuwe beheerconstructies uiterlijk op 1 juli 2016 plaats kan vinden.
- WerkPro krijgt voor het overgangsjaar 2015 de opdracht voor de uitvoering van het huidige reguliere cao-beheer; het gaat dan om

uitvoerend beheer en zakelijke leiding. We vragen hen hiervoor een begroting in te dienen.

- In lijn met de accommodatienota willen we met ingang van 1 januari 2015 al een start maken met de gebiedsgerichte programmering en samenwerking. Hiervoor willen we zgn. programma-coördinatoren inzetten en aanvullend gebiedsgericht beheer, door de besturen zelf te bepalen. Dit kan gefinancierd worden door de subsidie aan WerkPro met circa 300.000 euro te verminderen. (Dit is het bedrag dat nu besteed wordt aan loonkostensubsidies ID-banen en dat m.i.v. 1 januari 2015 niet meer daarvoor beschikbaar hoeft te zijn omdat deze banen vervallen.) De consequentie hiervan is dat niet nu al besloten wordt om ID-banen te witten, maar dat dit onderwerp van gesprek is in het verkenningsproces. Dit kan ertoe leiden dat besturen kiezen voor een andere invulling en ID-banen niet gewit worden.
- We gaan de mogelijkheid onderzoeken of een aantal ID-medewerkers via de Sociale Werkvoorziening ook na 1 januari ingezet zouden kunnen worden voor het beheer. In september moet dat duidelijk zijn.
- In de businesscase van WerkPro wordt gerekend met een lagere overhead van beheer dan waar in de accommodatienota van werd uitgegaan. Dit is voor ons aanleiding om opnieuw te gaan kijken naar de beheerbudgetten die per gebied beschikbaar zijn, inclusief de korting voor de accommodaties die niet deel nemen aan de beheerpool van WerkPro.

Het opstarten van deze processen wordt bekostigd uit het budget accommodatiebeleid 2014. Het budgettaire kader voor het proces na 1 januari 2015 is al vastgelegd in de Accommatienota Met de blik op de wijk. Wij zien daarbij een belangrijke rol weggelegd voor de programmacoördinator. Per gebied kan worden besloten wie daar voor in aanmerking komt en wie de werkgever wordt.

Tenslotte

We denken dat deze aanpak tegemoet komt aan de wensen van de accommodatiebesturen. We verwachten dat dit een belangrijke én noodzakelijke stimulans zal zijn voor de gebiedsgerichte samenwerking, nu op korte termijn al een belangrijk deel van de zeggenschap over het beheer en de programmering daadwerkelijk bij de accommodatiebesturen zelf komt te liggen. Tegelijkertijd creëert dit duidelijkheid voor WerkPro, doordat het meer zekerheid biedt over de omvang van de werkzaamheden die we van WerkPro vragen.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
dr. R.L. (Ruud) Vreeman

de secretaris,
drs. P.J.L.M. (Peter) Teesink

Advies beheer sociaal culturele accommodaties

1. INLEIDING

In de nota *Met de blik op de wijk* heeft de gemeente Groningen haar visie en uitgangspunten geformuleerd voor de subsidiëring van sociaal culturele accommodaties.

In het accommodatiebeleid wil de gemeente meer ruimte geven aan de eigen kracht van de samenleving. De gemeente wil komen tot:

- Accommodaties met een gevarieerd activiteiten aanbod dat tegemoet komt aan de verschillende wensen van alle wijkbewoners (“accommodaties geen doel maar middel”);
- Meer zeggenschap van bewoners en accommodatiebesturen (“de buurt stuurt”);
- Gebiedsgerichte samenwerking;
- Programmatische afstemming: programmering is afgestemd op de behoefte van de wijk;
- Aanstelling van programmacoördinatoren;
- Afstemming van het beheer op de wijkprogrammering;
- Maatschappelijk ondernemerschap: accommodatiebesturen die actief de verbinding zoeken met bewoners, beroepskrachten en wijkorganisaties en die hun maatschappelijke opdracht verbinden met een gezonde exploitatie van het gebouw.

In de visie van de gemeente leveren accommodaties een belangrijke bijdrage aan het bevorderen van ontmoeting en participatie in de wijk. De gemeente streeft naar een organisatie van het beheer die de besturen optimaal ondersteunt in de uitvoering van hun inhoudelijke opdracht.

Dit is het vertrekpunt geweest voor het ontwikkelen van een nieuwe beheerorganisatie en heeft geleid tot een drietal business cases van Werkpro, van de Speeltuinentrale en BBOG en van de drie grote multifunctionele centra ‘t Vinkhuys, het Dok en MFC de Wijert/Helpman.

Op 26 maart zijn deze business cases gepresenteerd aan de accommodatiebesturen. Tijdens de bijeenkomst van 26 maart en in de schriftelijke reacties maken partijen keuzes, spreken voorkeuren uit en geven aan dat er nog vragen open staan alvorens keuzes te kunnen maken. Er wordt geen eenduidige keuze voor een van de business cases gemaakt.

In mei 2014 heeft de gemeente aan ons, Ale Woudstra en Mia Gooren, gevraagd om:

- a. een verkenning te doen bij de indieners van de businesscases om te kijken of er alsnog draagvlak te vinden is voor één businesscase (of een mix hiervan);
- b. op basis van de uitkomst van de gesprekken een advies te geven over de voortgang van het proces.

Werkwijze

Er zijn afzonderlijke gesprekken gevoerd met de indieners van de business cases, te weten met BBOG, Speeltuinentrale, WerkPro en de drie MFC’s. Daarnaast is een gesprek gevoerd met buurtcentrum het Floreshuis, omdat het bestuur van het Floreshuis in zijn schriftelijke reactie had aangegeven het beheer zelf te willen oppakken.

De bevindingen uit deze gesprekken zijn globaal uitgewerkt in een aantal conclusies en een concept voorstel voor het vervolg. Beide (conclusies en voorstel) zijn op hoofdlijnen teruggekoppeld aan de indieners van de business cases in een gezamenlijke bijeenkomst.

2. UITKOMST GESPREKKEN

De constatering van de gemeente dat er op dit moment geen duidelijke voorkeur voor één van de business cases is, wordt in alle gesprekken onderschreven. Op basis van het proces dat tot nu toe gevoerd is, ziet men ook geen mogelijkheid om in het veld alsnog op korte termijn tot een eenduidige keuze te komen. “Eerst praten met besturen en terug naar de inhoud, de activiteiten.”

Hieronder een korte samenvatting:

Verbinding met inhoudelijke doelstellingen

Alle aanwezigen zijn van mening dat we terug moeten naar de vraag van de klant/bewoner. Vanuit de gemeenschappelijke doelstelling en het werken in hetzelfde gebied en voor dezelfde bewoners, wil men op basis van de vraag van bewoners/buurt gezamenlijk een aanbod organiseren en de middelen en faciliteiten (beheer) hierop afstemmen. Tijdens de gesprekken werd geconstateerd dat bij de opdracht van de business case de nadruk is gelegd op de bedrijfsmatige uitwerking van de nieuwe opzet van het beheer.

Communicatie en ontwikkeling van onderop

De informatievoorziening is minimaal geweest en de communicatie met het gebied is niet of nauwelijks op gang gekomen. Accommodatiebesturen in het gebied zijn feitelijk niet betrokken en er is geen sprake van een ontwikkeling van onderop. Voor het vervolg is van belang dat er voldoende tijd is voor ontwikkeling. Er zal meer tijd gestoken moeten worden in de informatie uitwisseling en de onderlinge communicatie van organisaties in de gebieden.

Sturing van het proces/rol van de gemeente

Het gebrek aan sturing heeft geleid tot een denken vanuit posities en belangen. Men is terecht gekomen in een concurrentiemodel en wil weer naar een ontwikkelingsmodel. Hierin is de gemeente een belangrijke gesprekspartner. Het proces ziet men als een gezamenlijke verantwoordelijkheid. Van de gemeente verwacht men een actieve rol bij het opstarten ervan. Behalve deelnemer, moet de gemeente heldere kaders stellen. Het is belangrijk om een duidelijke keuze te maken tussen invulling van beheer vanuit de inhoud/ontmoetingsfunctie of vanuit de participatiedoelstelling. Deze keuze bepaalt de invullingen van het verdere proces. Dit betekent overigens niet dat men zich niet verantwoordelijk voelt voor de invulling van participatiebanen. Iedereen ziet hierin een belangrijke maatschappelijke taak.

Toekomstige ontwikkelingen

Door de aanwezigen is gevraagd of het beleid zoals vastgesteld in “Met de blik op de wijk” door het nieuwe college en de nieuwe raad ongewijzigd wordt voorgezet. Een andere vraag betreft de aangekondigde bezuinigingen voor 2016. Men wil graag weten hoe deze vormgegeven wordt. Tenslotte wil men graag geïnformeerd worden over de effecten van de drie decentralisaties en wil men in gesprek over de inzet die daarbij van de buurtaccommodaties verwacht wordt.

Conclusies

Naar aanleiding van de gesprekken komen we tot onderstaande conclusies.

De conclusies zijn in een gezamenlijke bijeenkomst teruggegeven aan de gesprekspartners.

Met betrekking tot het proces tot nu toe:

- Het oorspronkelijke uitgangspunt uit de 'blik op de wijk', dat je op basis van de vraag van bewoners uit de buurt gebiedsgericht gezamenlijk (organisaties en accommodaties) programmeert en vorm geeft aan het beheer is niet of nauwelijks ingevuld.
- Informatie en communicatie tussen bewoners en instellingen, tussen instellingen onderling en tussen instellingen en gemeente is niet of nauwelijks gestart.
- Niet geverifieerde intenties worden vaak verkeerd begrepen op basis van oude beelden.
- Het proces tot nu toe heeft er toe geleid dat er meer sprake is van concurrentie dan van samenwerking en synergie.

Met betrekking tot het vervolgproces:

- Het veld wil in gezamenlijkheid de ontwikkeling aan
- Iedereen is doordrongen van de noodzaak van samenwerking, zowel bij de programmering als bij de invulling van het beheer (argumenten zowel inhoudelijk als financieel)
- Inhoud, middelen en faciliteiten Vormgeven van de samenwerking
Het veld wil op basis van de vraag van bewoners / buurt gezamenlijk het aanbod organiseren en het beheer hierop afstemmen.
- De keuze voor een gebiedsgerichte ontwikkeling moet ruimte laten voor maatwerk in het beheer. Bij de verdere uitwerking zijn de positie /rechten van het huidige personeel een belangrijk aandachtspunt (overgang van onderneming).

Uit de gezamenlijk bijeenkomst, waarin de conclusies zijn teruggekoppeld, blijkt dat iedereen zich hierin kan vinden en dat de conclusies breed onderschreven worden.

3. ADVIES VERVOLGPROCES

In het voorgaande is geconstateerd dat er geen overeenstemming te bereiken is over een van de business cases (of een mix hiervan) en dat er wordt gekozen voor een gebiedsgerichte ontwikkeling vanuit de inhoud / inhoudelijke doelstellingen. Het veld wil deze ontwikkeling gezamenlijk oppakken.

Belangrijke uitgangspunten zijn:

- Er zijn negen gebieden;
- Er wordt samengewerkt vanuit de erkenning dat ieder een bijdrage levert aan het gebied;
- Eigenaarschap (zowel budget als zeggenschap) ligt in / wordt teruggebracht naar het gebied;
- Invulling van het beheer wordt overgelaten aan het veld;
- Voor de invulling van het beheer kiezen we voor een ontwikkelperiode;
- Gedurende deze ontwikkelperiode moet er duidelijkheid en zekerheid zijn voor het personeel.

Hieronder ons advies voor het vervolgproces:

Ga voor de uitvoering van het in 'Met de blik op de wijk' geformuleerde beleid

- gebiedsgerichte samenwerking
- programmatische afstemming
- afstemming beheer
- meer zeggenschap bewoners en accommodatiebesturen

Ga terug naar de buurt / het gebied

- eigenaarschap bij de bewoners / de organisaties

Breng sociaal culturele organisaties om tafel

- uitwisseling van bestaande programma's
- verkenning van toekomstige ontwikkelingen
- verkenning van (gewenste) samenwerking
- in beeld brengen van de huidige inzet van beheer
- verkenning van de toekomstige inzet van beheer
- Op basis daarvan wordt gekeken naar de gewenste ondersteuning van beheer en programma coördinatie, de gewenste zeggenschap over het beheer en de eventuele voorwaarden die dit stelt aan de (formele) organisatie van het beheer
- betrokken partijen in het gebied krijgen ook de ruimte om (binnen de kaders van de nota) in overleg met elkaar hun eigen oplossingen te kiezen

Procesmatige aanpak

- Met de gebiedsgerichte dialoog wordt gekozen voor een proces van onderop, waarin de inhoud (vraag vanuit de buurt) centraal staat.
- Voorgesteld wordt om te starten met de accommodatiebesturen in een gebied (vrijwilligers en professionals). In het vervolg zal dit doorgezet moeten worden naar bewoners en andere organisaties in het gebied.
- Het gaat om een cyclisch proces. Voor de ondersteuning van dit proces is een trekker nodig. Voor de eerste cyclus wordt aangeraden om iemand aan te trekken die buiten posities/belangen staat. Tegelijkertijd zal nagedacht moeten worden over hoe het proces in de toekomst verder gefaciliteerd wordt.
- De gebiedsgerichte processen kunnen qua tijdsinvestering en tijdspad van elkaar verschillen. Globaal kan voor de eerste cyclus een jaar gerekend worden. Er moet ruimte zijn voor een mogelijk verschil in ontwikkelingstempo per gebied.

Rol van de gemeente

- De overgang van een probleemgestuurde, projectmatige samenwerking naar een meer relatiegestuurde, structurele samenwerking heeft gevolgen voor de positie, rol en inzet van de gemeente. Deze zijn vooral ondersteunend aan het proces in de buurt. Van de gemeente wordt een actieve inzet in de voorgestane ontwikkelingen verwacht. Belangrijk zijn verder: goede en tijdige informatie uitwisseling, transparante communicatie en heldere kaders c.q. besluitvorming.

Slotopmerking

De organisaties waarmee wij gesproken hebben, waarderen de gesprekken en het resultaat tot nu toe, zien dit als een opmaat voor het vervolgproces en hopen op een snelle voortzetting.

Juni 2014

Ale Woudstra

Mia Gooren